

La Humanitat

Any II. — Núm. 226
Barcelona, dilluns, 1 d'agost de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

UNA CONVERSA AMB PEREZ MADRIGAL

«El fracàs de l'Estatut seria el fracàs de la República...»

El diputat radical-socialista, senyor Joaquim Pérez Madrigal, que ahir va donar una conferència a Barcelona, ha estat interrogat per diversos periodistes. A un d'ells li ha dit:

—Si no aconseguís Catalunya l'Estatut seria perquè Espanya havia perdut la República. La República espanyola no pot negar-se a les aspiracions autonomistes de Catalunya; en primer lloc, perquè el que demanen els catalans és just, i, en segon, perquè aquests desigs els legitima la Constitució. L'Estatut de Catalunya s'aprovarà. Catalunya començarà una nova vida, des del particularisme de la qual estimularà les altres regions espanyoles a fer-se una personalitat vigorosa i moderna com la catalana. Ja us he dit, l'Estatut s'aprovarà. Jo ho desitjo més ardentment que els mateixos catalanistes, puix sé que el fracàs de l'Estatut seria el de la República. Aquesta no pot negar ço que Catalunya demana; si ho negués, el símptoma seria mortal. Clar, o la República o Rojo Villanova. Si no hi hagués Estatut, hauria triomfat Rojo, i, triomfant aquest en el meu país, jo deixaria d'ésser espanyol, em consideraria expulsat de la meua pàtria.

—Esteu satisfet de la República?
—Jo, sí; estic satisfet de la República, entre altres raons, perquè m'entusiasma pensar en el que encara he de fer per a enfortir-la i honorar-la.
—Creieu en una probable crisi?
—Depèn de l'actitud dels socialistes. Si en el seu proper Congrés Nacional acordessin retirar-se del Govern, la crisi seria inevitable. Descartada aquesta contingència, hi ha Govern per estona. Amb permís del senyor Melquiades, naturalment...
—Quins partits compleixen millor els compromisos contrets?
—El compromís primordial dels partits que anaren en conjunció a fer caure la monarquia era, naturalment, proclamar la República i reafirmar-la. Aquest compromís el compliren, i bé, tots els partits republicans i socialistes fins que es votà la Constitució... Des d'aleshores han passat moltes coses. El senyor Miquel Maura i les seves hosts se n'han anat per un costat, el senyor Alexandre Lerroux i els seus, per un altre. Estimen molt la República don Ale i don Ole, no ho dubto; però de tant com l'estimen potser l'emmalalteixin. En realitat els partits que en servei de la República s'han imposat i s'imposen més sacrificis són el Socialista, Acció Republicana, Radical Socialista, i en molts aspectes, l'Esguerra Catalana.

A un altre redactor li ha fet les següents manifestacions:
—Allò fou nerviosisme. La part de l'ensenyament és l'os de l'Estatut, pel seu caràcter sentimental. Molts homes republicans senten un recel en aquest sentit, que se sobreposa al doctrinarisme i fins a la convicció. Però això és passatger. La part més espínosa pot dir-se que serà salvada aquesta setmana, i llavors l'Estatut anirà ràpidament endavant. Jo, com he dit, estic segur en l'Estatut. Naturalment, hi hauran concessions mútues, però, potser moltes menys del que Catalunya deposa per part seva. La República és comprensiva, i a fi de comptes per quelcom ha vingut.
—Creieu possible — li ha preguntat el nostre redactor — que es torni a produir un altre moment de tivantor?
—Salvat l'ensenyament, no ho crec. Naturalment, hi hauran les incidències pròpies de la discussió, que sempre seran apassionades, però no es passarà d'aquí. Un moment com el passat crec que no tornarà a produir-se.
—L'ambient de Madrid?
—L'ambient de Madrid és totalment favorable a les aspiracions de Catalunya. I aquest ambient per força ha de transcendir a la Cambra.
—I el miting de la Plaça de braus, doncs?
—Què? Allò! Si no tingué importància! — respongué el senyor Pérez Madrigal. — A la Plaça de braus hi havien exactament els deu mil electors del fill de Primo de Rivera. No havien crescut. Ni un més.

UNA CRIDA D'ALBERT EINSTEIN

«O s'està amb la guerra o contra la guerra»

El desarmament en llurs mans i declinarien que refusaran tot ajut directe o indirecte a la guerra i a la seva preparació. Heu d'incitar tots els treballadors de tots els països conjuntament perquè es refusin a fabricar les eines de caràcter mortífer. En dotze països hi ha joves que es resisteixen al servei militar obligatori. Són els sapsadors d'un món sense guerra. Tot amic sincer de la Pau ha d'ajudar-los en el seu esforç per a desvetllar la convicció moral del món contra el servei militar obligatori.
Crido especialment els homes intel·lectuals del món. Demano als meus companys de ciència que es refusin a cooperar en recerques guerres. Crido els predicadors perquè cerquin la veritat i renunciïn als prejudicis nacionals. Crido els literats perquè es declari sense equívocs.

Preco a tot periòdic que es vanti d'advocar per la Pau, que aixequin els pobles contra el servei militar. Demano als editors que interroguin els homes distingits i influents perquè diguin categòricament: «En quin camp esteu? Esperareu que tot el món s'hagi desarmat abans de llançar les vostres armes i estendre la mà d'amistat?»

No és ja l'hora de les contemporitzacions. O esteu amb la guerra o contra la guerra. Si esteu amb la guerra, animeu la ciència, les finances, la indústria i el treball perquè s'esforcin a aconseguir que els armaments nacionals siguin tan eficaços i tan mortífers com sigui possible. Si esteu contra la guerra, heu d'estimular-los que la resisteixin fins al final.

Demano a tots els que llegeixin aquestes paraules que prenguin aquesta resolució tan gran i definitiva. Que aquesta generació doni el pas més avançat de la vida humana. Que lleugi a la posteritat el do inestimable d'un món pacífic i que hagi renunciat per sempre a la barbàrie de la guerra. Podem fer-ho si ho volem. Sols és necessari no fer la guerra.
Preco a tots els homes i dones, siguin eminents o humils, que declari davant la Junta Mundial del Desarmament que refusaran tot ajut a la guerra o a la seva preparació. Els demano que ho escriguin a llurs governs i m'informin del que han fet.

Espero rebre milers de respostes a aquesta crida. Adreceu-me-les al quarter general de la Internacional de Refractoris a la Guerra: II Abbe Road, Enfield, Middlesex, Anglaterra. Perquè aquesta enorme tasca pugui complir-se he autoritzat la constitució del «Fons Einstein per a la Internacional de Refractoris a la Guerra». «es quotes i donatius a aquest fons han d'ésser tramesos al tresorer de la Internacional de Refractoris a la Guerra: II Abbe Road, Enfield, Middlesex, Anglaterra.»
ALBERT EINSTEIN.

NOCES AVIATORIES

La cèlebre aviadora Anny Johnson s'ha casat amb el senyor Mollison

París. — A la fi s'han celebrat les noces de l'aviador Mollison, que realitzà el vol Londres-Austràlia, i la cèlebre aviadora Anny Johnson.

L'aviadora anglesa Amy Johnson i l'aviador Mollison, que han contractat matrimoni a París

lebre aviadora Amy Johnson en vigílies del vol transatlàntic que prepara Mollison. La cerimònia s'havia anunciat diverses vegades, sense que arribés a celebrar-se.

El proposava que debien casar-se abans de realitzar el gran vol transatlàntic; ella, pel contrari, que després. Com que ja mesos abans s'havia anunciat i desmentit repetidament la notícia de les noces de Mollison amb una senyoreta de l'aristocràcia anglesa, el terreny adequat de l'esperit de juguesca es desenrotlla de seguida i s'assegura que el diner de les juguesques sobre quan se celebraria la cerimònia és quasi igual a les que es realitzen en les carreres de cavalls. Els pares de la núvia, avisats per telegrama, arribaren a la porta de l'església quan la parella en sortia.

L'aviador ha manifestat que anirà immediatament a Irlanda per a preparar el vol.

L'ESTATUT AL PARLAMENT

«S'han pronunciat massa discursos polítics...» — diu el senyor Lluís Companys

«Full Oficial» publica les següents manifestacions del cap de la minoria catalana, senyor Lluís Companys:

—Què fareu en el problema de l'ensenyament?
—La posició de la minoria catalana en el problema de l'ensenyament ja ha estat definida pels discursos pronunciats aquesta setmana pels diputats senyors Sbert, Campalans i Lluhi.

—Intervindreu vós en la sessió del dimarts?
—Jo intervindrè quan es voti el dictamen, si aquest no es millora, i per a exposar alhora l'abstenció de la minoria en compliment de l'acord adoptat a Barcelona. Es clar que insistiré molt poc en l'aspecte tècnic, que ha promogut ja un llarg i intens debat, i no m'agrada repetir els conceptes. El que faré serà explicar les possibilitats polítiques de la minoria en aquests moments en relació a l'Estatut amb les mínimes més clares paraules possibles.

—L'abstenció de la minoria, és tan sols en la qüestió de l'ensenyament?

... Naturalment, puix que s'ha produït ara i no abans, i no sé el que podrà passar després.

—Es cert, tal com s'afirma, que requeriren l'opinió dels caps de les minories?

—Requerir? El Parlament està obert i tots els diputats poden, a qual-sevol moment, exposar els seus punts de vista sota la seva responsabilitat. Bé s'han pronunciat prou discursos polítics sobre l'Estatut des de la discussió de la Constitució fins a la data! Molts d'ells reproduint conceptes repetits des de ja més de trenta anys. Ara bé, jurar en la Cambra, donar facilitats, o posar-se de «mingo» perquè l'assumpte es desviï, això no. Em proposo explicar concretament la nostra actitud en aquests moments.

—Què ens dieu del dictamen de l'ordre públic?
—En principi em sembla que s'hi pot trobar en ell un punt de coincidència per a tothom.

El més bell teatre del món

París. — L'escriptor Paul Valéry publicà a «Les Annales» un treball en el qual demanava que sigui utilitzat el teatre del Castell de Versalles, al qual qualifica del «més bell teatre del món».

Cinc canadencs moren asfixiats en unes mines de carbó

Milton. — Tres minyons que s'atreviren a endinçar-se per una vella mina de carbó, han mort asfixiats pels gasos deleters que emplenaven les galeries. En el transcurs de les operacions de salvament, hi trobaren la mort dos homes més.

MANIES

La importància del número set

Niça. — Els jugadors dels casinos de les ciutats de la Riviera senten un veritable entusiasme pel número set, que creuen fatídic.

Així, per exemple, la mort del senyor Maginot, ministre de la Guerra, va ocórrer el 7 de gener; el senyor Briand morí el 7 de març; el president Doumer fou assassinat el dia 7 de maig, i per últim, el dia 7 de juliol es perdé el «Prometeo».

El pijama s'imposa. Heu-vos ací com unes noies angleses acudeixen a presenciar unes carreres de cavalls sense que la seva toilette cridés majorment l'atenció. Els t'empis canvien.

DEL «CONCERT» EUROPEU DE LAUSANNA
—Els Gentlemen's agreement. (Del «Canard Enchaîné», París)